

FİZİK SAHNESİ

PARALEL ORTAMLARDAN KIRILMA

Aktivite 1: Paralel Yüzeylerden Kırılma:

- Işık paralel yüzeylerden geçerken kırılır ve bu kırılma ışıkta ..... sebep olur.
- *Peki Prizma yerine su koyarsam ne değişirdi? (Suyun kırıcılık indeksi prizmadan daha küçüktür.)*

Ortamların kırıcılık indeksleri arasında ki fark arttıkça, kayma pozisyonları arasındaki fark .....; kırıcılık indeksleri arasındaki fark azaldıkça kayma pozisyonları arasında ki fark .....

- *Peki arada birden fazla ortam olursa hangisi ne olur?*

Yön, Doğrultu, Kayma Miktarı?

Paralel Yüzeylerden Kırılma

Işık paralel yüzlü saydam bir ortama şekilde ki gibi geldiğinde;

- Eğer $n_2 > n_1$ ise girerken normale ..... ve çıkarken normalden .....
- Eğer $n_1 > n_2$ ise girerken normalden ..... ve çıkarken normale .....

Sadece paralel bir kaymaya uğrar. Bu kayma miktarı;

- Ortamların kırıcılık indekslerine
- Prizmanın kalınlığına
- Işığın gelme açısına bağlıdır.

!!!! Paralel yüzeylerde kırılma, geçen hafta öğrendiğiniz kırılma ile aynıdır.

Deniz altında neden gözlük taktığımızda görüntü netleşir?

Aktivite 2: Paralel Yüzeylerden Kırılma?

1. İki farklı boy bardağı iç içe koyup içlerine yağ koyarsam ne olur?

Neden:

GÖRÜNÜR UZAKLIK

Aktivite 3: Şeffaf Olmayan Bardakta Parayı Görme

1. *Şeffaf olmayan bir bardağın dibine para yerleştirip belli bir mesafeden, pozisyonumuzu değiştirmeden parayı görmeyi nasıl sağlayabiliriz?*

---

2. *Gördüğüm para nasıldır?*

Daha yakın/ uzak?

Daha büyük/ küçük?

3. Paradan çıkan ışınların izlediği yol nasıldır? Çiziniz.

Görünür Uzaklık

1. Az kırıcı ortamdan çok kırıcı ortama bakılırsa cisim nasıl görünür?

Denizin içindeki balığı nasıl görürüz?

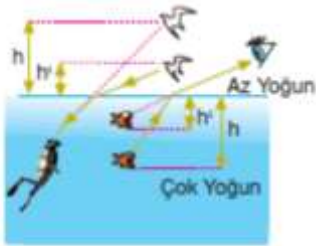
2. Çok kırıcı ortamdan az kırıcı ortama bakılırsa cisim nasıl görünür?

Peki ya balık bizi nasıl görür?

---

h : Gerçek derinlik
 h' : Görünür derinlik

n_g : Gözün bulunduğu ortamın kırıcılık indisi
 n_c : Cismin bulunduğu ortamın kırıcılık indisi

$$h' = h \cdot \frac{n_g}{n_c}$$

Güneş batarken neden elips görünür?

Günlük hayattan örnekler

Yıldızlar neden göz kırpar?

Peki, Gezegenler göz kırpar mı?

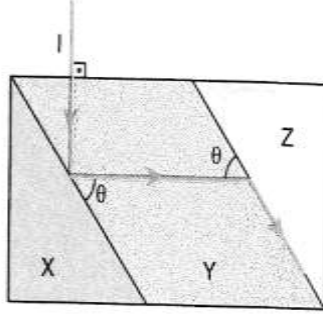

ÖSS-LYS-YGS Soruları:

1

I ışık ışını; X, Y, Z saydam ortamlarından oluşan düzende şekildeki yolu izliyor.

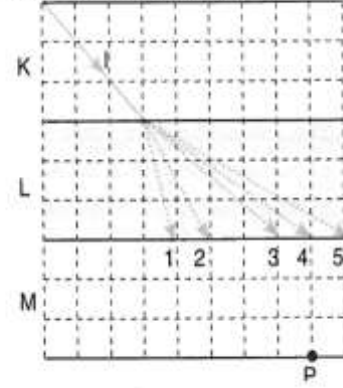
X, Y, Z ortamlarının ışığı kırma indisleri sırasıyla n_X , n_Y , n_Z olduğuna göre bunlar arasındaki ilişki nedir?

- A) $n_X < n_Y < n_Z$ B) $n_X < n_Z < n_Y$
 C) $n_Y = n_Z < n_X$ D) $n_Z = n_X < n_Y$
 E) $n_Z < n_X < n_Y$

(2013-LYS)

2

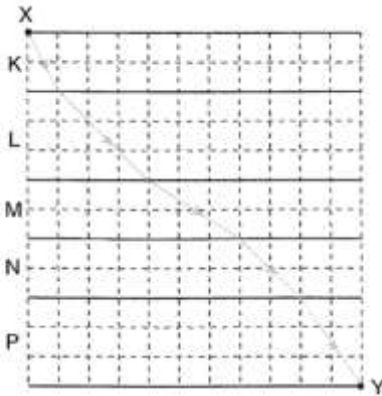
K ortamından gelen I ışık ışını, L ortamında şekildeki kesikli çizgilerle belirtilen yollardan birini izleyerek M ortamındaki P noktasından geçiyor.

K ortamının ışığı kırma indisi M ortamınıninkine eşit olduğuna göre, bu ışının izlediği yol 1, 2, 3, 4, 5 ile belirtilenlerden hangisidir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5
 (2012-LYS)

3

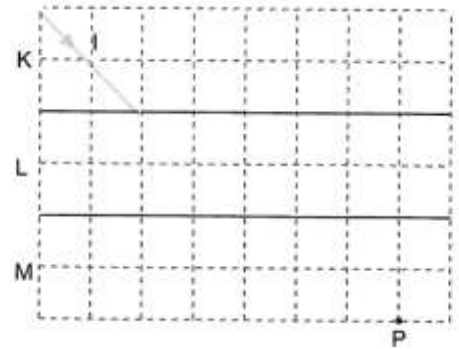
Arakesitleri birbirine paralel olan K, L, M, N, P saydam ortamlarına X noktasından giren I ışık ışını Y noktasına kadar şekildeki yolu izliyor.

Buna göre, bu ortamlardan hangi ikisinin ışığı kırma indisi birbirine eşittir?

- A) K ile M'nin   B) K ile N'nin
 C) L ile N'nin   D) L ile P'nin
 E) M ile P'nin

(2008-ÖSS-FEN-2)

4

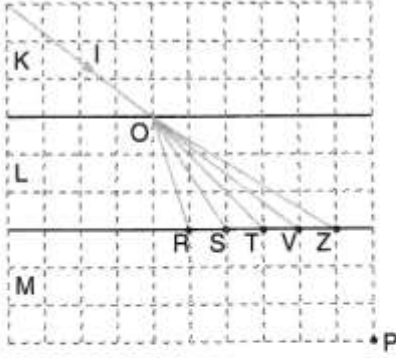
I ışık ışını düşey kesitleri şekildeki gibi olan K, L, M saydam ortamlarından geçerek P noktasına ulaşıyor.

K, L, M ortamlarının ışığı kırma indisleri sırasıyla n_K , n_L , n_M olduğuna göre, bunların arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

- A) $n_K = n_L = n_M$ B) $n_K = n_L < n_M$
 C) $n_K = n_M < n_L$ D) $n_K < n_L = n_M$
 E) $n_L < n_K = n_M$

(2010-LYS)

5

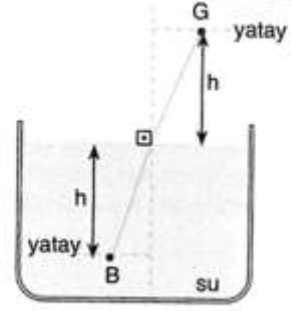

I ışık ışını, düşey kesitleri şekildeki gibi olan K, L, M saydam ortamlarından geçerek P noktasına ulaşıyor.

K ortamının ışığı kırma indisi M'ninkine eşit olduğuna göre, bu ışının L ortamında izlediği yol aşağıdakilerden hangisidir?

- A) OR   B) OS   C) OT   D) OV   E) OZ
(2005-ÖSS)

6

Şekildeki su dolu kaptaki su yüzeyinden h derinliğindeki B noktasında bir balık, h yüksekliğindeki G noktasında da bir gözlemci vardır. Balığa normale yakın doğrultuda bakan gözlemci, balığı su yüzeyinden h_1 derinlikte, balık da gözlemciyi su yüzeyinden h_2 yükseklikte görüyor.

Suyun ışığı kırma indisi $\frac{4}{3}$ olduğuna göre, $\frac{h_1}{h_2}$

oranı kaçtır?

- A) $\frac{3}{4}$ B) $\frac{9}{16}$ C) $\frac{16}{9}$ D) 1   E) $\frac{4}{3}$

(2011-YGS)